

26/03/09:

Integrasjon

(kap. 15-16)

Antiderivasjon:

Problem: Gitt en funksjon $f(x)$, finn alle funksjoner $F(x)$ slik at $F'(x) = f(x)$.
 $F(x)$ kalles antiderivert til $f(x)$.

Ex: $f(x) = 2x$

$$F(x) = x^2 + C \quad (C \text{ konstant})$$

Hvorfor blir det "+ C"?

$$C' = 0$$

$$F'(x) = 0 \Rightarrow F(x) = C$$

fordi hvis $F'(x) = 0$ for alle x , så er tangenten til $y = F(x)$ horisontal overalt, og dermed er funksjonen konstant.

Ex: $f(x) = x^2$
 $F(x) = \frac{1}{3}x^3 + C$

$$\left(\frac{1}{3}x^3\right)' = \frac{1}{3} \cdot 3x^2 = x^2$$

C betyr en hvilken som helst konstant

Skrivemåte:

Ubestemt integral

$$\int f(x) dx = F(x) + C$$

↑ integrasjonstegn

↑ x er variabelnavnet

de antideriverte til f(x)

C kalles integrasjonskonstanten

integrand = funksjonen som vi skal antiderivere

Eks: $\int 2x dx = x^2 + C$

$$\int x^2 dx = \frac{1}{3}x^3 + C$$

Eks: $\int (1+x+x^2+x^3) dx = x + \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{3}x^3 + \frac{1}{4}x^4 + C$

Regneregler for integrasjon

$$\textcircled{1} \int (u \pm v) dx = \int u dx \pm \int v dx$$

$$\textcircled{2} \int c \cdot u dx = c \cdot \int u dx$$

u og v er uttrykk i x

c er en konstant

Ex: $\int (2x+4) dx = \underline{x^2+4x+C}$

$$\int 2x dx = x^2 + C$$

$$\int 4 dx = 4x + C$$

Ex: $\int 17 \cdot x^3 dx = 17 \int x^3 dx$
 $= 17 \cdot \frac{1}{4} x^4 + C = \underline{\frac{17}{4} x^4 + C}$

Integrasi on au polynome r

③ $\int x^n dx = \frac{1}{n+1} \cdot x^{n+1} + C$, $n \neq -1$

Ex: $\int x^2 dx = \frac{1}{3} x^3 + C$

$$\int x^4 dx = \frac{1}{5} x^5 + C$$

$$\int (1+x+2x^2) dx = x + \frac{1}{2} x^2 + 2 \cdot \frac{1}{3} x^3 + C$$
$$= \underline{x + \frac{1}{2} x^2 + \frac{2}{3} x^3 + C}$$

$$\int \frac{1}{x^2} dx = \int x^{-2} dx = \frac{1}{-1} \cdot x^{-1} + C = \underline{-\frac{1}{x} + C}$$

$$\int \sqrt{x} dx = \int x^{1/2} dx = \frac{1}{3/2} x^{3/2} + C = \underline{\frac{2}{3} x^{3/2} + C}$$
$$= \underline{\frac{2}{3} x \sqrt{x} + C}$$

$$\int \frac{1}{x} dx = \int x^{-1} dx = \cancel{\frac{1}{0} x^0} \ln x + C$$

Integrasjon av trigonometriske funksjoner

$$(4) \int \sin x dx = -\cos x + C$$

$$(5) \int \cos x dx = \sin x + C$$

$$(6) \int (\tan^2 x + 1) dx = \tan x + C$$

$$\int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \tan x + C$$

$$\text{Eks: } \int (\sin x - \cos x) dx = \underline{-\cos x - \sin x + C}$$

Integrasjon av eksponential- og logaritmefunk.

$$(7) \int e^x dx = e^x + C$$

$$\int a^x dx = \frac{1}{\ln a} \cdot a^x + C$$

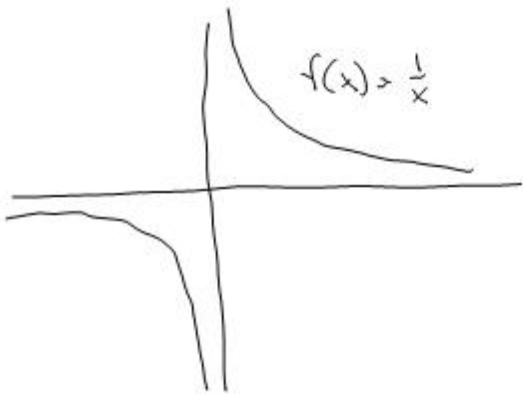
$$(a^x)' = a^x \cdot \ln a$$

$$(8) \int \frac{1}{x} dx = \ln k + C$$

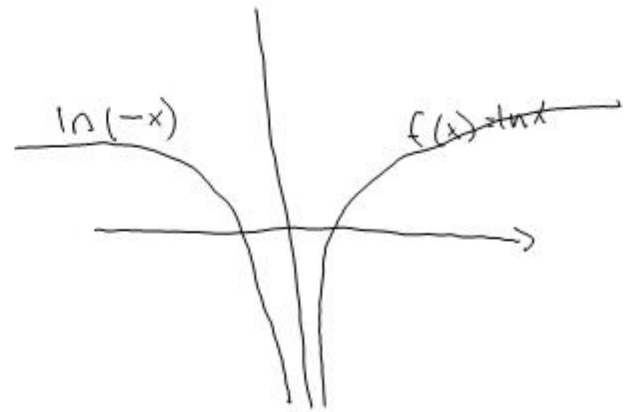
Integralen $\int \frac{1}{x} dx = \ln|x| + C$

$$f(x) = \frac{1}{x}, \quad x \neq 0$$

$$F(x) = \ln(x), \quad x > 0$$

$$\left(\ln(-x) \right)' = \frac{1}{-x} \cdot (-1) = \frac{1}{x}$$

$$F(x) = \begin{cases} \ln(x), & x > 0 \\ \ln(-x), & x < 0 \end{cases} = \ln|x|$$

$$\ln(10) = \ln(10)$$

$$\ln(-10) = \ln(10)$$

$$\ln|10| = \ln 10$$

$$\ln|-10| = \ln 10$$

Konklusion:

$$\int \frac{1}{x} dx = \ln|x| + C$$